

Burgemeester en wethouders

Datum 9 september 2024

Onderwerp

Inkoop Wmo begeleiding 2026

Wij willen

Inwoners binnen de Wmo kwalitatief goede ondersteuning bieden zodat ze zo goed mogelijk kunnen blijven meedoen en participeren in de samenleving.

Wij besluiten

1. In te stemmen met de notitie 'Inkoop Wmo begeleiding 2026';
2. Gezamenlijk (De Wolden, Hoogeveen, Meppel, Staphorst, Westerveld en Zwartewaterland) invulling te geven aan de volgende fase van het inkooptraject (inkoopfase);
3. Onderzoek te doen naar de wijze waarop onder de samenwerking van de zes gemeenten een formele juridische basis kan worden gelegd.

Want

1.1 Duidelijke en eenduidige uitgangspunten zijn nodig voor een gezamenlijk inkoopproces.

In de eerste beleidsfase is verkend in hoeverre de visie op het sociaal domein en de visie op de inkoop van begeleiding van de verschillende gemeenten op elkaar aansluiten. In de notitie is beschreven hoe dat proces is verlopen en hoe de verschillende gemeenten zijn gekomen tot de genoemde beleidsuitgangspunten ten behoeve van de inkoop van Wmo begeleiding. Het is van belang dat alle zes gemeenten deze beleidsuitgangspunten onderschrijven als basis voor de gezamenlijke inkoop van Wmo begeleiding.

1.2 De uitgangspunten zijn passend bij het doel van de inkoop Wmo begeleiding
Uiteindelijk is het doel om voor onze kwetsbare inwoners de continuïteit, de beschikbaarheid en de kwaliteit van Wmo-ondersteuning te blijven waarborgen. De beleidsuitgangspunten in de notitie vormen hier een goede de basis voor. Ook (landelijke) ontwikkelingen en relaties met aanpalende beleidsterreinen zijn daarin meegenomen.

1.3 De beleidsuitgangspunten sluiten aan op onze visie op het sociaal domein.
De geformuleerde beleidsuitgangspunten sluiten aan op onze visie op het sociaal domein zoals vastgelegd in het integraal beleidsplan sociaal domein. Ook sluiten ze aan bij de beleidsdoelen vanuit het Integraal Zorgakkoord (IZA) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA).

2.1 Samen inkopen levert voordelen op.

Het gezamenlijk inkopen heeft onder andere de volgende voordelen:

- Taken worden onderling verdeeld;
- De kosten van het inkoopproces per gemeente zijn lager;
- De uitvoering van het contract is, onder andere op het gebied van contractmanagement, efficiënter;
- Kennis en kunde worden gedeeld;
- Voor aanbieders heeft het schaalvoordelen.

3.1 Rollen en verantwoordelijkheden naar elkaar toe worden duidelijker.

De samenwerking is nu en in de afgelopen jaren gebaseerd op goed vertrouwen en constructief en prettig samenwerken. Dat blijft ook het uitgangspunt, maar het is goed om daaronder ook een formele juridische basis te leggen. Daarmee wordt de samenwerking (nog) beter verankerd. Dat zou bijvoorbeeld in een samenwerkingsovereenkomst kunnen worden vastgelegd. Het onderzoeken wat een passende optie is loopt parallel aan de inkoopfase. Een voorstel wordt uiterlijk januari 2025 aan de colleges van de zes gemeenten voorgelegd.

Maar

Door samen te werken met andere gemeenten kunnen niet altijd alle wensen van een individuele gemeente worden toegekend. Dit nadeel weegt echter niet op tegen de hiervoor genoemde voordelen.

Door het inkoopdocument vast te stellen leggen we een stevige basis voor het inkoopproces waarin de belangrijkste uitgangspunten voor de gemeente De Wolden zijn vastgelegd.

Binnen de Wmo is de Algemene Maatregel van Bestuur reële tarieven van toepassing. Dit betekent dat ter voorbereiding op een inkoop er een kostprijsonderzoek gedaan moet worden onder huidige aanbieders om ervoor te zorgen dat er een reële prijs wordt bepaald.

Gezien de ontwikkelingen in andere inkoopregio's verwachten wij een flinke stijging van de kostprijs van zo'n 8 tot 10%. Deze stijging is benoemd in de risico paragrafen van de kadernota's en begrotingen en zal worden verwerkt in de kadernota 2026 en de daaropvolgende begroting.

Achtergrond

'Begeleiding' (inclusief dagbesteding en respijtzorg) van kwetsbare inwoners is een onderdeel van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Voor de levering van Wmo begeleiding in de vorm van zorg in natura zijn contracten afgesloten met zorgaanbieders. Die contracten lopen af per 1 januari 2026 en kunnen niet meer worden verlengd. Dat betekent dat Wmo begeleiding opnieuw moet worden ingekocht.

De gemeenten De Wolden, Hoogeveen, Meppel, Staphorst, Westerveld en Zwartewaterland hebben besloten om gezamenlijk een nieuw inkooptraject te starten. Dat traject begint met een beleidsmatige verkenning om uitgangspunten voor de inkoop op- en vast te stellen. Daarna volgt de inkoopfase en tot slot de implementatiefase, waarna vanaf 1 januari 2026 uitvoering aan de nieuwe contracten kan worden gegeven. Die beleidsmatige verkenning moet antwoord geven op vragen als: 'Welke uitgangspunten hanteren we voor de daadwerkelijk inkoop? Welke producten gaan we inkopen? Hoe gaan we inkopen?'

Als de genoemde gemeenten zich in de uitkomsten van de beleidsmatige verkenning en de voorgestelde uitgangspunten kunnen vinden, wordt gezamenlijk verdergegaan en begint de daadwerkelijke inkoop.

Het doel van de inkoop van de Wmo begeleiding is om voor onze kwetsbare inwoners de continuïteit, de beschikbaarheid en de kwaliteit van Wmo-ondersteuning te blijven waarborgen op een manier die past bij de visie sociaal domein van de verschillende gemeenten.

In de notitie 'Inkoop Wmo-begeleiding 2026' die uw college ter instemming wordt voorgelegd, staat een beschrijving van de beleidsfase en zijn de beleidsmatige uitgangspunten voor de volgende fase van het inkooptraject, de inkoopfase, neergelegd.

De beleidsmatige uitgangspunten zijn samengevat:

1. We stellen de *Inwoner centraal*;
2. We doen *meer beroep op de sociale basis*;
3. *Keuzevrijheid inwoner*;
4. De *ondersteuning* wordt zo *nabij* mogelijk georganiseerd;
5. *Vertrouwen als basis voor samenwerking en sturing*;
6. We zetten meer in op *partnerschap tussen aanbieders en gemeente*;
7. Samen met de aanbieders zetten we meer in op *innovatie en transformatie*;
8. We willen met *minder aanbieders* een passend aanbod voor inwoners hebben;
9. *Kwaliteit* van aanbieders en ondersteuning moet op orde zijn;
10. In de inkoopfase kijken we nadrukkelijk naar de *relatie met andere wetten binnen het sociaal domein*;
11. We zetten in op *vermindering van de administratieve lasten*;
12. We zetten in op dezelfde *producten* en dezelfde vorm van *financiering*;
(NB, De gemeenten Zwartewaterland en Staphorst willen ook het product Beschermd Thuis inkopen. Bij de andere (Drentse) gemeenten maakt dit onderdeel uit van de inkoop 'beschermd wonen');
13. We vragen van aanbieders een bijdrage aan *social return on investment*.

De uitgangspunten en kaders voor de inkoop staan in hoofdstuk 7 van de notitie. Daar staat per uitgangspunt/kader een toelichting.

Op 5 juli 2024 zijn de Wmo-wethouders van de zes gemeenten geïnformeerd over de beleidsfase en zijn de beleidsuitgangspunten voor de inkoopfase besproken. De wethouders zijn unaniem van mening dat er met deze uitgangspunten een goede basis ligt om gezamenlijk verder te gaan in het inkooptraject. Wel hebben ze een aantal onderwerpen benoemd waarvan ze de uitwerking graag terug willen zien in de inkoopfase. De punten die de wethouders hebben meegegeven, gaan vooral over: de beweging naar het voorliggend veld/sociale basis, het zo mogelijk betrekken van inwoners/cliënten in het vervolgproces en het leggen van een juridische basis onder de samenwerking.

Een verslag van de afstemming met de wethouders is opgenomen in hoofdstuk 8 van de notitie. Daarin staat ook een opsomming van alle onderwerpen die we meenemen naar de inkoopfase.

De financiële gevolgen zijn

- Beleidsfase

De kosten voor de beleidsfase zijn begroot op € 23.500. De werkelijke kosten waren € 23.595,27. Het overgrote deel van die kosten had betrekking op de kosten voor de projectleider/coördinator. Deze rol is ingevuld door de tijdelijke beleidsadviseur sociaal domein van de gemeente Staphorst.

Vooraf is afgesproken om de kosten te delen door het aantal aan het inkooptraject deelnemende gemeenten. Dit betekent dat vanuit de gemeente Staphorst in september 2024 aan de vijf andere gemeenten een bedrag van € 3.932,35 wordt gefactureerd. Deze kosten kunnen binnen het reguliere Wmo-budget worden opgevangen.

- Inkoopfase

De kosten voor de inkoopfase zijn nog niet bekend. Begin september 2024 wordt in het Regionaal Inkoopoverleg Wmo (RIO) een concept-voorstel, inclusief een opzet van de begrote kosten, voor de organisatie van de inkoopfase besproken. De intentie en verwachting is dat deze vanuit het reguliere Wmo-budget worden opgevangen.

Alternatieven

Een alternatief kan zijn om de procedure niet gezamenlijkheid met andere gemeenten te doorlopen. Dit zal echter veel meer tijd en energie vragen van eigen medewerkers. Ook zal er dan gedurende de contractperiode veel minder samenwerking mogelijk zijn. Dit is niet in het belang van de gemeente en ook niet van de aanbieders.

Participatie

- Betrokkenheid ASD's

Tijdens een bijeenkomst op 13 juni 2024 zijn de Adviesraden Sociaal Domein (ASD) van de betrokken gemeenten geïnformeerd over het inkooptraject. Het verslag van die bijeenkomst is als bijlage bij dit voorstel gevoegd.

Met de ASD's is afgesproken dat ze in de volgende fase, de inkoopfase, op een vergelijkbare wijze worden meegenomen.

- Betrokkenheid zorgaanbieders

De huidige zorgaanbieders zijn tijdens de beleidsfase op verschillende manieren (1-op-1 gesprekken; deelname bijeenkomst; mogelijkheid schriftelijke reactie) betrokken. In de inkoopfase worden de zorgaanbieders nog meer betrokken, bijvoorbeeld door middel van marktconsultaties.

Communicatie

Na besluitvorming op dit voorstel worden de Adviesraden Sociaal Domein (ASD) van de zes gemeenten en de huidige zorgaanbieders op hoofdlijnen geïnformeerd over het besluit en de inhoud van de notitie.

Bijlagen

1. Notitie 'Inkoop Wmo begeleiding 2026';
2. Verslag bijeenkomst Adviesraden Sociaal Domein.